

The Project Gutenberg eBook of Naimiskauppa: Yksinäytöksinen huvinäytelmä, by Martti Wuori

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Naimiskauppa: Yksinäytöksinen huvinäytelmä

Author: Martti Wuori

Release date: November 13, 2015 [EBook #50443]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK NAIMISKAUPPA: YKSINÄYTÖKSINEN
HUVINÄYTELMÄ ***

E-text prepared by Tapio Riikonen

NAIMISKAUPPA

Yksinäytöksinen huvinäytelmä

Kirj.

MARTTI WUORI

Näytelty ensi kerran suomalaisessa teatterissa Helsingissä 1893.

Arvi A. Karisto, Hämeenlinna, 1908.

NÄYTELMÄN HENKILÖT:

Heikki Vasara, käsityöläinen. *Anna*, hänen vaimonsa. *Olga*, heidän tyttärensä. *Kalle Kalke*, sälli. *Eeva*, palvelustyttö.

Tapaus Pietarissa.

Huone Vasaran asunnossa. Vasemmalla (näyttämöltä katsoen) kaksi ikkunaa, joiden välissä sohva ja sen edessä pöytä ja kaksi nojatuolia; seinällä, ikkunoiden välissä, taulu ja ikkunoiden edessä kukkakoreja. Perällä ovi, joka viepi puodin kautta kadulle. Oikeanpuolisessa peränurkassa trymoopeili, jonka pöytälaudalla seisoo kaksi lasista kukkavaasia. Oikealla myöskin ovi, ja oven ja näyttämön

etuosan välillä piironki, joka on peitetty virkatulla liinalla ja jonka päällä seisoo pieni toalettipeili sekä molemmin puolin sitä kynttelit. Piirongilla on sitäpaitsi postilla ja virsikirja toisella puolen; toisella puolen taas mustepullo kynineen.

Ensimmäinen kohtaus.

Anna (yksin.)

Anna (istuu sohvassa, samovaarin ääressä, juoden teetä teevadilta, jota pitää haritettujen sormiensa nenillä ja johon joka särppäyksen edellä kovasti puhaltaa; huutaa, kaadettuaan kupista viimeisen tähteen teevadille): Eeva! — — Eeva!!! — — Ka, Eeva hoi!!!

Toinen kohtaus.

Anna ja Eeva.

Eeva (tulee juosten oikealta): Mitä se emäntä tahtoo?

Anna: Kuuroko sie oot, kun et jo vähemmällä huutamisella kuule?!

Eeva (pyyhkii märkiä käsiänsä hameesensa): Enkä. Kuulinhan mie. Vaan eihän sitä kesken lattian pesua mihin niinpian kerkiä.

Anna: No! — Ja taaskin "emäntä", vaikka jo senkin seitsemän kertaa oon sinulle sanonut, että täällä Pietarissa pitää matamiksi titulierata.

Eeva: Ai, antakaa anteeks', hyvä emän... matami, piti mun sanoa! Kuka ne kaikki lieraukset niin yht'äkkiä muistaa vasta Suomesta tultuaan.

Anna (juoden teensä loppuun): Kas niin! Saat ubiraiata samovaarin.

Eeva: Niin poisko korjata? Hyvä on.

(Ottaa samovaarin ja menee oikealle.)

Kolmas kohtaus.

Anna ja Vasara.

Vasara (tulee perältä): Ihan tämä jo alkaa näyttää kummalliselta.

Anna: No? Eikö Kalle vieläkään oo tullut?

Vasara: Ei.

(Kävelee miettiväisenä edestakaisin).

Anna: Vot tjebe! Siinä sen nyt näet, ett'ei nykyään voi kehenkään nadjeejatsja, ei yhteenkään ihmiseen luottaa.

Vasara: Enpä toden perään tiedä, mitä sanoa.

Anna: Sen siinä nyt sait. Ja sie kun aina hvaliiaat [kehut], että "Kalle on poikkeus muista sälleistä, sese vasta työtä tekee, kuin mies, ei ryyppää tippaakaan ja hänen huostaansa voi antaa vaikka koko talonsa." Po djelóm tjebé! [Se on oikein sinulle.]

Vasara: Sie, mamma, katselet taas Kallea liian karsaalla silmällä ja sen tautta oot nyt mielissäsi, kun kerrankin sait vettä myllyysi. Mutta mie en sittenkään vielä tahtoisi hänestä mitään pahaa luulla.

Anna: Et tahtoisi!? Milläs sen sitte objäsniaat [selität], että mies on kesk'viikosta itselleen riimaanantain tehnyt? Otti ja katos'.

Vasara: Tiedätkös, mitä arvelen, mamma?

Anna: Vielä siinä mitä arvella?

Vasara: Kuulehan toki! Oothan sie itsekin huomannut, että Kallen silmät usein, varsinkin viime aikoina, ovat olleet niinkuin Olgaan päin kääntyneet.

Anna: Hä-ä? Ol...?

Vasara: Ka niin juuri. Ja kun hän nyt näki, että Olga on mieltynyt toiseen...

Anna: ... niin muka suuttui ja meni matkaansa, shtó-li? Ha-ha-ha-ha!

Vasara: Kuulehan e'es loppuun! Varmaankaan ei hän tänään tahtonut olla kotona. Sillä jos hänellä toden perään on jotakin vakavaa sydämmensä pohjalla, niin oli hänen vaikea nähdä toisen miehen Olgan sulhasena.

Anna: A toden peräänkö sie tuumaat, että hän ois' uskaltanut toivoa...?

Vasara: ... saavansa kerran Olgan vaimokseen. Miks'ei?

Anna: Vot tak njet! [Eipähän toki vain.] Siihen en mie ainakaan oo hänelle syytä antanut eikä slishkom [liioin] Olgakaan.

Vasara: Olgasta et saata sitä sanoa.

Anna: Saatan vjérno [varmasti].

Vasara: ... Sillä Kalle on jo niin monta vuotta meillä ollut, että Olga ja hän ovat melkein kuin sisar ja veli yhdessä kasvaneet. Ja välinpitämätön Kallea kohtaan ei Olga ollenkaan ollut, ennenkuin äskettäin sattumalta tuohon Ivan Kulikoviin tutustui.

Neljäs kohta.

Edelliset ja Eeva.

Eeva (on tullut korjaamaan pois tarjoimen ja teekupit): Saako nämä muutkin juomalekeet jo tästä viedä?

Anna: Nje úsh-to [tokkos] niiden paikka siinä on. Ja johan mie taannoin käskin ne korjata.

Eeva (itseksensä jupisten): Samovaarinhan työ vaan käskitte...

Vasara: Kuule, Eeva! Onko Olga siellä?

Eeva: Siellähän se kammarissaan viitisekse, vaatisekse; sanoo sulhasensa tänään tulevan. — Voi, voi! Ihanko se tyttö on hupsu, että se sen Ryssän ottaa, joka meillä toissa päivänä kävi.

Anna: Mitäs se sinuun kuuluu, möhlö?

Eeva: Eihän se mitä, hyvä emän... matami piti mun sanoa. Sääliksi vaan vähän käypi. Siellä meidän puolella, näet, kun niitä laukkuryssiä kulki, niin nekös peijoonit osasivat kaupoissa pettää. Ja sen tauttahan mie vaan ajattelin, että eiköhän ne nämä osaa sitä naimiskaupoissakin.

Vasara (nauraa makeasti): Hoh-hoh-hoh!

Anna: Mää matkaas', löntterö, tuhmuuksinesi!

Eeva: Hyvyydessänihän mie vaan, hyvä emän... matami, piti mun sanoa.

(Menee tarjoimiseen ja kuppineen oikealle).

Viides kohta.

Anna ja Vasara.

Vasara: Hoh-hoh-hoh! Eipä se vanha Eeva ole niin tuhma, kuin miltä se näyttää.

Anna: Kaneshno! [Tietysti!] Se sinua miellytti. Olisit kai valmis peruuttamaan koko asian. Hospodi sentään, mikä lehkomyislennyi [huikentelevainen] sie oot, Heikki!

Vasara: Päinvastoin. Isänä pitää minun punnita asiaa tarkkaan. Kevytmielisesti en tahtoisi antaa siunaustani näin tärkeälle askeleelle.

Anna: Vot tak! Nyt alat taaskin vanhaa nuottiasi veisata.

Vasara: Muistathan toki, mamma, että ainoan tyttäremme tulevaisuus on kysymyksessä.

Anna: A mikäs hätä Olgan olisi rikkaan asioitsijan matamina?

Vasara: Siinäpä se on. Yhtä kevytmielisesti aprikoitte te molemmat, sie ja Olga, vaikka sie jo viidettäkymmentä käyt ja Olga vasta kahdeksattatoista vuottaan. Olen varma, että Olgaa vaan on miellyttänyt miehen jotenkin pulska ulkomuoto ja sinua se, että saat vävyksesi muka rikkaan venäläisen asioitsijan, se kun mielestäsi on hienempi, kuin tavallinen suomalainen käsityöläinen.

Anna: Niin vot onkin. Se täytyy sinunkin myöntää. Ja vihaksipa pistää Rouhaisen matamin, kuin meidän Olga saapi paremman miehen, kuin heidän Liisa.

Vasara: No niin, no niin! Tiesinhän minä: paljasta turhamielisyyttä vaan! Mutta minusta muut syyt kaikki ovat liian keveät näin painavassa asiassa. Ja miehen rikkauden ja toimen tunnemme sitäpaitsi vaan hänen omista puheistaan, hänen oikeita avujaan emme vielä yhtään.

Anna: Mitäs pahaa sinä sitte hänestä tiedät?

Vasara: No, en juuri pahaa, vaan en hyvääkään.

Anna: Toto jest! [Sepä se on!] Ja sen tautta vaan, ett'ei hän oo suomalainen, et tahtoisi hänelle tytärtämme antaa?

Vasara: Osaks' kyllä senkin tautta.

Anna: A milläs se suomalainen po tvójemu [sinun mielestäsi] sitte on parempi, kuin venäläinen tahi muu muukalainen?

Vasara: Hyviä ja huonoja on kyllä kaikkialla. Enkä mie sitä sillä sanonut. Mutta arvaathan itse, mitä ristiriitaisuuksia voi syntyä aviopuolisoiden välillä, joista toinen on suomalainen, toinen muukalainen?

Anna: On sitä, Bóshe moi [Hyvä Jumala], riitaa kylliks' suomalaistenkin aviopuolisoiden välillä.

Kuudes kohtaus.

Edelliset ja Olga.

Olga (tulee oikealta koreaksi puettuna).

Vasara: Tuossapa Olga onkin.

Olga: Olenko mie nyt hyvin, mamma?

Anna: No niin kaunis, kuin mansikka mäellä. Pastóika! [Odotas!] Annas kun sinua oikein kääntelen ja katselen joka haaralta! — Vot, ei sen paremmaksi ihminen saata tulla. Nytpä pitäisi Rouhaisen matamin saada sinut nähdä, niin kyllä sille pitkä nokka tulisi, noin, tuommainen!

(Näyttää pitkää nenää).

Seitsemäs kohtaus.

Edelliset ja Eeva.

Eeva (pistää päänsä ovesta oikealta): Emän... matami hoi!

Anna: No, mikä nyt hätänä?

Eeva: Pipsteekkiäkö sitä päivälliseksi ostetaan vai?

Anna: Padashdi-she [Odotashan!], Jumalan luoma! Mie tulen siin' paikass'.

Eeva: Hyvä on!... Hih! Onpas se meidän Olga nyt fiini!

(Vetäytyy takaisin).

Kahdeksas kohtaus.

Anna, Vasara ja Olga.

Olga: Kuule, mamma, osaako se Eeva nyt ostaa hyvää lihaa, kun Vanja meille tänään päivälliselle tulee? Eläkä unhota piroshnit [tortut].

Anna: Éto vjérno! Täytyy mennä sille vielä toimittamaan, muutoin se tuopi, Boh snájjet [Jumala tiesi],

mitä.

(Rientää oikealle).

Yhdeksäs kohta.

Vasara ja Olga.

Olga: Se on nyt siis ihan päätetty, pappa: Vanja saapi myöntävän vastauksen?

Vasara: Mamma ja sie näytte sen kyllä päättäneen.

Olga: Entäs sie? Ethän sie nyt enää ai'o ruveta vastaan panemaan?

Vasara: Pakoittaa en ole koskaan tahtonut; ja näin arassa asiassa varsinkaan en tahtoisit sitä tehdä. Mutta oletkos nyt itse, lapsukaiseni, tarkkaan miettinyt, minkä tärkeän askeleen elämässäsi ai'ot ottaa?

Olga: Kyllä pappa. Vaan eihän se ole mitä miettimisestä parantunut. Sillä jo heti paikalla, kun mie Vanjan ensi kerran näin, niin mie sanoin, että siinä se on se oikea: hän eikä kukaan muu.

Vasara: Tarkoitat kai sillä, että rakastat häntä kovin?

Olga: Voi, niin että oikein...!

Vasara: Onhan se rakkaus kyllä tärkeä asia naimisiin mentäessä, mutta tokkohan sinun rakkautesi nyt on oikein syvä.

Olga: Ihan sydämmeni pohjasta mie häntä rakastan, pappa.

Vasara: Mutta sinun sydämmesi on vielä liian kokematon, tyttö riepuni (nipistää Olga poskesta) ja sulhastasi tunnet vielä liian lyhyen ajan. Tässä olisi sen vuoksi järkikin avuksi otettava ja asiaa olisi sinun pitänyt kauemmin aikaa miettiä, ennenkuin...

Olga: Enhän mie voi sitä enää kauemmin... Viimekään yönä en sen takia ummistanut silmiäni melkein yhtään.

Vasara: No sanohan nyt minulle sitte, oletkos esimerkiksi ajatellut kaikkia niitä erilaisuuksia, jotka välillänne tulevat olemaan kielen ja kansallisuuden suhteen?

Olga (näppärästi): Olenpa kyllä. Sitäpä me mamman kanssa sanottiin, että hyvä se on, että ainakin venettä osaan, niin en sanasta velkaa jää, vaan voin puheessa puoliani pitää, jos siksi tulisi.

Vasara: Ka näethän sie sen konstin kyllä osaavan. Eikä tosin oppi ojaan kaada. Mutta sese ikävä on, että jos nyt naimisiin joudut, niin unhotat oman kielesi kokonaan. Muutenkin jo me suomalaiset täällä Pietarissa omaa kieltämme halveksimme ja räökkäämme sekoittamalla siihen vieraita sanoja. Useinpa sen omassa keskuudessammekin vaihdamme ruotsiin, saksaan tai venäjään — se kun muka on "fiinimpää" olevinaan, — ja jos sitte sattuu naiminen muukalaisen kanssa, niin jääpi se unhotuksiin kokonaan, omasta maasta ja kansallisuudesta puhumattakaan. Ja kuitenkin on oma äidinkieli ja isänmaa pyhimpiä asioita, joita ihmisellä maan päällä on.

Olga: Tahdotkos sitte, pappa, että minun pitäisi jättää se, jota rakastan, sen tautta, että hän on muukalainen, ja ottaa suomalainen, jota en rakasta? Sitä en voi.

Vasara: Ikävä on, ett'et omain maalaistesi joukosta ole voinut löytää mieleistäsi miestä, joka edes olisi tunnustanut samaa uskontoa, kuin sie.

Olga: Samaa Jumalaahan me kristityt kaikki palvelemme.

Vasara: Se on totta. Mutta kuitenkin uskonnon sisällisessä luonteessa on sittenkin niin paljon erilaista, että sen voi imeä itseensä ainoastaan äidin maidon kanssa. Ajattelehan nyt, että siekin, luonnon järjestyksen mukaan, olet äidiksi tuleva. Sie olet toista uskoa, kuin miehesi, — sillä Jumala meitä varjeltoon omaa uskontoamme hylkäämstä, — ja lapsesi ovat lain mukaan kasvatettavat isänsä uskoon. Niinmuodoin tulet sie ja lapsesi olemaan eri uskoa. Jos nyt oikein omantunnon mukaisesti tahdot äidin pyhät velvollisuudet täyttää, niin luuletko sen voivasi tehdä, rakas lapseni? Mie en sitä luule. Joko täytyy sinun tahi lastesi uskonnon siitä kärsiä.

Olga: Voi miksi nyt haastat tuolla lailla, pappa? Sie olet sittenkin vastaan?

Vasara: Tee kuinka tahdot, vaan nyt sie tiedät minun ajatukseni tässä asiassa. Ja sinua rakastavana isänäsi täytyi minun se sinulle nyt vielä viimeisen kerran lausua.

Kymmenes kohtaus.

Edelliset ja Anna.

Anna: (tulee oikealta): Vot täss' on sulle kirje, Olga. Sen toi passiljni [kaupungin lähetti].

Olga (sieppaa kirjeen): Ai! Se on Vanjalta. Mitähän hän kirjoittaa?

(Repii kuoren auki ja lukee): — Voi, voi!

Anna: No mikä nyt on? Eikö hän päivälliselle tulekaan?

Olga: Ei; ei sano voivansa tulla. On estetty...

Anna: Kas niin! Arvasinhan sen. Helkkari sentään, kun tuli laitetuksi piroshnitkin ostamaan.

Olga: ... Ja hän pyytää, että pappa oisi niin hyvä ja tulisi hänen luokseen. Menetkös, pappa menetkös?

Vasara: Miekö? Ja mitä varten? Kylläpähän tulee toisen kerran.

Olga: Sitten menen mie.

Anna: Stoi [Seis]. S'ei passaa. Mitäs Rouhiaisien matami sanoisi, jos kuulisi, että minun tyttäreni on käynyt yksinäisen nuoren miehen luona?! E-hei!

Olga: Mitäs mie nyt sitte teen?

(Alkaa nyyhkyttää ja menee pahoillaan oikealle).

Yhdestoista kohtaus.

Anna, Vasara ja Eeva.

Eeva (tulee samassa oikealta, saali hartioilla ja piirakaskori kädessä): Täss' on nyt ne piroshnit, emän... matami piti mun sanoa.

Anna: Ähäs! Siitäkös nyt kiire oli, kun ei kiirettä ollut.

Eeva: Itsehän te laitoitte...

Anna: Jospa tuota muutoin aina tekisit, mitä käsketään! Lennätä takaisin!

Eeva (itseksseen, kummissaan): Mitä kummia tämä nyt on? — (Annalle:)
Vaan eihän ne näitä mitä enää takaisin ota.

Anna: Vie, vie, vie! Sano, että ovat vanhoja ja... ja... ja homehtuneita.

Eeva: Hom...! Ne kuin ihan vereksiks' sanoivat. — (Peräytyy verkalleen oikealle ja katsoo Annaan pitkään; itseksseen:) Onkohan se tuo oikein viisas?!

(Menee).

Kahdestoista kohtaus.

Anna ja Vasara.

Anna: Paslúshai [Kuulehan] Heikki! Etkö sie nyt kuitenkin menisi usnáaamaan [kuulustelemaan], niin Olgaakin sillä utesháiaisit [lohduttaisit].

Vasara: Mää nyt tästä, kun ei Kallekaan ole kotona.

Anna: Kyllä mie sill'aikaa makasiinia hoidan. — Ja itsekin voit samalla miehestä správitza [tiedustella] ja selkoa ottaa.

Vasara (itseksseen): Se on totta. Se on minun velvollisuutenikin. (Ääneen): No olkoon menneeksi! Mie lähden. Menen täältä kyökin kautta, niin on lyhempi matka.

(Menee oikealle):

Kolmastoista kohtaus.

Anna.

Anna (yksin): Jokohan se sulhanen toden perää pötkii kápälämäkeen? Ja mie kun luulin, että nytpäs sitä saan Rouhiaisien matamille pitkää nenää näyttää, kun meidän Olga saapi niin pulskan ja rikkaan miehen. — Mutta mie pelkään pahaa. Ehkä se Kalle peeveli on prótiv [vastaan] minua alkanut juonitella. Kuka sen juuttaan tietää?...

Neljästoista kohtaus.

Anna ja Olga.

Olga (palaa itkettyneenä ja nyhkyttäen): Missä pappa on?

Anna: Elä tuossa naprásno [turhaan] tillitä. Hän läksi jo.

Olga: Läksi?! Ja mie en saanut Vanjalle terveisiääkään laittaa.

Anna: Vót jestshó [Vielä mitä], kun se jo alusta alkaen näinikään kujeilemaan rupee.

Viidestoista kohtaus.

Edelliset ja Eeva.

Eeva (ovelta): Emän... matami hoi!

Anna: Joko taaskin?

Eeva: Tulkaahan vähän tänne.

Anna: Hóspodi sentään! Senkös kanssa ei jouda muuta kuin kúhnassa [kyökissä] seistä törröttämään.

(Menee Eevan perästä oikealle).

Kuudestoista kohtaus.

Olga.

Olga (yksin): Voih, mitähän tämä nyt merkitsee? Ja minkähän tähden oikeastaan hän ei tullut? Estetty, kirjoitti hän vaan. Mutta ehkä hän onkin sairas, vaikka kirjoitti vaan sillä lailla. (Ottaa kirjeen taskustaan ja istuu sohvaan). Luenpahan e'es, pappaa vuotellessa, tätä Vanjan kirjettä.

(Lukee itsekseen):

Seitsemästoista kohtaus.

Olga ja Kalle Kalke.

Kalle (on sillä välin, Olgan huomaamatta, tullut perältä huoneeseen):
Hyvää päivää!

Olga (hypähtää istualtaan ja kätkee nopeasti kirjeen taskuunsa): Kalle!
Hyi, kun säikäytti! Oikein sydäntäni hytkäytti.

Kalle: Suokaa anteeksi!

Olga: Mitäs sinä tahdot?

Kalle: Missähän mestari on, kun ei makasiinissa ketään ollut?

Olga: Pappa ei oo kotona.

Kalle: Vai ei? Minnekähän hän on mennyt?

Olga: Hän meni Va... Mistä minä tiedän. Olenko minä hänen vartijansa?!

Kalle: Sepä kumma!

(Äänettömyyttä. Hän aikoo ensin kääntyä ja mennä, vaan jääpi).

Olga (katsoo häneen pitkään ja odottaa).

Kalle: Tuota...

Olga: No?

Kalle: Sitähän mie, että ehkä mie sitte saan haastaa teidän kanssanne muutaman sanan, koska nyt näin satuimme kahden kesken?

Olga: Mitäs sulla on mulle haastamista?

Kalle: Mitäkö mulla on?

Olga: Ka, niin juuri.

Kalle: Oisihan sitä paljonkin. Ja onhan sitä ehtinyt kertyä sydämmelle jos jotakin sillä aikaa, kun mie isänne luona olen sällinä palvellut.

Olga: Ka, haasta siitä sitte isälle eläkä minulle.

Kalle: Mitä työ nyt noin... niinkuin ette ymmärtäisi, mitä mie tarkoitan.

Olga: Enkä, ka!

Kalle: Jos vai se sitte niin päin on, niin antakaa anteeksi, että kysyn suoraan: onko teillä täysi tosi tuon venäläisen kanssa?

Olga: Mitäs sull' on sen kanssa tekemistä?

Kalle: Ja te vielä sitä raskitte kysyä? No, jos ei muuta, niin on ainakin minun sääli teitä, Olga neiti.

Olga: Hyh, sitä en tarvitse.

Kalle: Sen kyllä näen. Niinkuin senkin, ett'ei teillä ole sitä enää vähääkään minua kohtaan. Mutta noin ette ollut ennen...

(Kotva äänettömyyttä).

Olga (hyräilee itsekseen ja näyttää levottomalta).

Kalle: Vieläpä pari viikkoa sitte olitte ihan toisenlainen minua kohtaan.

Olga: Voi! Jätä minut rauhaan, Kalle! Eläkä haasta noista vanhoista asioista.

Kalle: Kyllä. Vaan vastatkaa mulle ensin: miksi olette näin muuttunut?

Olga: En mie mitä ole muuttunut.

Kalle: Se ei ole totta. Mie kyllä näen kaikki. Sillä tunnenhan teidät hyvin. Jo pienestä pahasta opin teitä tuntemaan ja... ja rakastamaan, sillä yhdessä olemme kasvaneet melkein kuin veli ja sisar. Mutta mie rakastin teitä enemmän, kuin veli rakastaa sisartaan. Enkä luule erehtyvänä, että työkin olette pitänyt minusta enemmän, kuin sisar veljestään. Sanokaa, sanokaahan suoraan: olenko siinä erehtynyt?

Olga (ei vastaa mitään, vaan kääntyy pois päin).

Kalle: Niin, työ ette voi vastata, sillä työ olette omat sananne syönyt.

Olga: Pidätkö, Kalle, niitä sanoja sitte, jotka sinulle kerran, "Hyväntekeväisyysseuran" iltamasta tullessamme, tulin sanoneeksi, niin kovin lujina...?

Kalle: ... että paria viikkoa myöhemmin voitte suostua tyhjänpäiväiseen laverteliijaan, jonka tuskin tunnettekaan.

Olga: Kalle!

Kalle: Jos vai työ niin tulette lupauksianne antaneeksi, niin ansaitsisitte todellakin saada mieheksenne tuon keinottelijan.

Olga: Jos et sinä lakkaa, niin...

(Aikoo mennä oikealle).

Kalle: Silmänräpäys vielä, Olga neiti!

Olga: No?

Kalle: Minulla on teille muuan tärkeä asia ilmoitettavana.

Olga: Mikä niin?

Kalle: Työhän ai'oitte mennä mammaanne hakemaan?

Olga: Entä sitte?

Kalle: Minä tiedän, että koko tämä naimiskauppa on hänen tekoansa. Sillä ettehän työ kuitenkaan ole sellainen kevytmielinen hupakko, Olga neiti. Mie iloitsen siis teidän puolestanne, kun voin teille ilmoittaa, että teidän naimisestanne tuon herra Kulikovin kanssa ei tulekaan mitään.

Olga (kovin hämmästyneenä): Mitä? Kuinka sie sen voit sanoa? Mistä sie sen tiedät?

Kalle: Se on sama, mistä sen tiedän. Mutta kiittäkää Jumalaa siitä! Se on teidän onnenne.

Olga: Vaan selitähän, Kalle hyvä, mitä sie sillä tarkoitat?

Kalle: Ehkäpähän kaikki kohta selviää. Enkä mie tahdo toisesta mitään pahaa haastaa; luulisitte minun omaan pussiini puhuvan.

(Puodin ovikello helähtää).

Kalle: Sinne tuli joku makasiiniin. — Elkää nyt panko pahaksi, jos minä kiivaudessani, mutta rakkaudestani olen teitä loukannut; ne ovat olleet loukatun sydämmen sanoja. Ettehän pane pahaksi?

Olga (leppoisesti): Enkä, Kalle.

Kalle: Teidän parastahan mie vaan... Täytyy mennä.

(Menee perälle).

Kahdeksastoista kohtaus.

Olga.

Olga (yksin): Voi! Herra Jumala! Mitä nyt on tapahtunut! Mitä hän tuolla tarkoitti? Ja Kalle! Mitä olenkaan hänelle tehnyt?! Kuinka olenkaan voinut olla näin paha häntä vastaan?! Voi, minua onnetonta! Voi, minua onnetonta!

(Heittäytyy tuoliin sohvan viereen ja nyyhkyttäen panee päänsä käsivartensa päälle).

Yhdeksästoista kohtaus.

Olga ja Anna.

Anna (tulee oikealta): Hospodi pamilui! [Herra armahda!] Yhäkö sie tuossa vielä istut ja itket?!

Olga: Voi mamma, tiedätkös mitä?

Anna: No, ka mitä nyt?

Olga: Mie oon vissi, ett'ei siitä tulekaan mitään, koko asiasta.

Anna: Vsdor! [Joutavia!]. Mitä tuossa ennen aikojasi besbakójaat [olet huolissasi] itseäsi?! Vuotahan e'es' kunnes pappa tulee, niin saamme kuulla. Tuolla lailla oot nyt itkemällä silmäsi pilannut, ett'ei sua kehtaa ihmisillekään näyttää. Padiikka [Menehän] nyt pian silmäsi huuhtomaan! Sattuu vielä Rouhiaisien matami tulemaan, niin luulee, että mikä jupakka täällä on ollut. Mene!

Olga: Enhän mie mitä oo itkenyt.

(Menee oikealle).

Kahdeskymmenes kohtaus.

Anna ja Eeva.

Eeva (tulee samassa oikealta): Enhän mie mitä lihaa saanut.

Anna: Sus sentään! Vastakos sie nyt kävit lihaa ostamassa? Sekös tekee kaikki nurinpäin: ensin

teseerin toi ja nyt kävi lihaa hakemassa. Siihenhän se sun aikasi meneekin, kun näin nasaat ja fperjoot [edestakaisin] juoksentelet? No, mikset saanut sitte?

Eeva: Eihän siellä lauhkassa [puodissa] mitä tolkkua saa; kujeilevat vaan. Mie kysyin, mitä se pipsteekki funtti [naula] maksaa? — "Vatsat päät", sanoo. — Mitä vatsaa ja päätä, mie sanoin; pipsteekkiähän mulle pitää. Mutta se vaan nauraa ja omaansa panee: "vatsat päät, vatsat päät." — Tfyi, senkin riivattu, mie sanoin; vielä sulle häntää, mie sanoin, ja läksin tieheni.

Anna: Sus sentään sitä ihmistä. Etkö sie konsaan opi venäjäksi stshitaimaankaan?! [laskemaan lukuja.]

Eeva: Kuka sen heidän melskansa oppii, kun eivät osaa ihmisiksi haastaakaan.

Anna (on ottanut piirongilta kynän ja paperilapun): Aina sillä pitää sapiska [kirjelappu] mukana olla. Et kertaakaan osaa mitään ilman ostaa.

(Kirjoittaa).

Eeva: Kukapa sitä muukaan osaa mitään ilmaseksi ostaa?!

Anna (antaa lapun Eevalle): Vot sulle nyt. Eläkä tulekaan ilman lihaa takaisin.

Eeva: En suinkaan mie paljasta luuta tuo.

(Menee oikealle):

Kahdeskymmenes ensimmäinen kohtaus.

Anna.

Anna (yksin): Oikeinkohan se lie niin tuhma tuo Eeva, vai muutenkohan se vaan tuhmaksi tekeytyy, — Jumala hänet tietää.

Kahdeskymmenes toinen kohtaus.

Anna, Vasara, sitte Olga.

Vasara (tulee oikealta vihaisena): Missä Olga on?

Anna: Kas, siinähan sie jo oot, Heikki. — Kamarissaan hän on.

Vasara: Kutsu hänet tänne!

(Kävelee edestakaisin).

Anna (huutaa ovelta): Olga tules tänne! Pappa domói prishól [tuli kotiin] — Hospodibóshe moi, Heikki, mikä sinun nyt on? Kävelet kuin karhu häkissään.

Vasara: Mikä on? Vielä tuota kysyt!

Olga (on tullut sisään ja katselee oven suusta pelästyneenä isäänsä).

Anna: No, haastahan toki! Näethän, että Olgakin tuossa pelästyneenä vuottelee tietoa. No?

Vasara: No, no, no?! Se on hävytöntä sanon minä.

Anna: Gavari-she [Haastahan], Jumalan luoma, jo, mikä? Mikä?

Vasara: Pelkkää kevytmielisyyttä! Sanoinhan mie: pelkkää kevytmielisyyttä!

Olga: Eikös hän olekaan sairas, pappa?

Vasara: Sairas?! Terve kuin pukki.

Anna: Mutta mitäs sitte on tapahtunut? Tahtoikos hän purkaa, vai?

Vasara: Mitä purkaa? Kontrahtiahan hän vaatii allekirjoittamaan.

Ymmärrätkös: kontrahtia?!

Anna: M-hm! Kontrahtia! (Olgalle syrjään:) Slaava bóhu! [Jumalan kiitos!]. Ja mie jo pelästyin. (Vasaralle:) Hospodi, kuinka sie säikäytit, Heikki. No, ka mikäs siin' on? Kirjoita! Mitä siitä on

suuttumista?

Vasara: Vai niin? Vai kirjoita? Tiedätkös sitte, mitä ehtoja hän siihen tahtoi panna?

Anna: Sen kai, että Olga hänet vissisti ottaa?

Vasara: Niinkö luulet? E-hei! Vaan ensiksikin sen, että hän ottaa Olgan ainoastaan siinä tapauksessa, että saapi neljäkymmentä tuhatta ruplaa myötäjäisiä.

Anna: Hä-ää?

Vasara: Niin juuri. Neljäkymmentä tuhatta ja ne vielä viikkoa ennen häitä.

Anna (Paukahuttaen kämmenensä yhteen): Neljäkymmentä tuhatta ruplaa pridanoa! [myötäjäisiä!] Mutta sehän se on meidän kapitaalimme, joka meillä pankissa on.

Vasara: Niin onkin.

Anna: Ja ettäkö me sen antaisimme?! O-ho! Siihen sanon mie nietua.

Vasara: Saman sanoin jo hänelle miekin.

Anna: Vai neljäkymmentä tuhatta ruplaa?! Vähäpäs se ahma tahtoisikin siepata. Jääköön Olga ennen hotj [vaikka] vanhaksi piiaksi, kuin ne annan, jos ei häntä kuka ilman ota.

Olga: Mutta mamma!...

Anna: Vot ikään!

Olga: Vaan tämän on kauhea skandaali.

Anna: Olkoon! Ja näyttäköön Rouhiaisien matami hotj viisi pitkää nenää...!

Vasara: Siinä sen nyt näette. Ja enkös mie jo alusta pitäen sanonut, että se oli pelkkää kevytmielisyyttä koko juttu.

Anna: A eikös sillä peevelillä sitte itsellään mitikään ookaan, hotj se itseään rikkaaksi hvaliiasi?

Vasara: Mikä rikas se on? Köyhä kuin kirkon rotta.

Anna (Olgalle): Ka, paiskaa sille mokomalle sitte rukkaset vasten pläsiä niin, että läjähtää!

Kahdeskymmenes kolmas kohtaus.

Edelliset ja Eeva.

Eeva (tulee oikealta, iso pala raakaa lihaa kädessä): No, nyt mie sen toin.

Anna: Mitäs tuosta tänne kantelet?! Vie kuhnaan [kyökkiin].

Eeva: Hyvä on. — (Kääntyen oversa). Pikanelliako sitä tänään puljonkiin pannaan, vai?

Anna: Eihän sitä, Jumalan luoma, joka päivä frikatellia tok' panna.
Laita limppuja!

Eeva: Laitetaan sitte.

(Poistuu kummastuneena oikealle).

Kahdeskymmenes neljäs kohtaus.

Anna, Vasara ja Olga.

Olga: Tiedätkös, mamma, mitä? Eiköhän koko tässä asiassa vaan ole mitä salaisia juonia?

Anna: Toto [Sitäpä] mie jo itsekin taanoin ajattelin, että vjerno se Kalle...

Vasara: Se ei ole mahdollista. Se on ihan turha, että te nyt enää mitään Kallen päälle lykkäätte. Siihen ei ole vähääkään syytä.

Anna: Naprótiv [Päinvastoin] se on hyvinkin mahdollista, Heikki. Kuinka herra Kulikov muuten olisi

tullut pyytäneeksi kak ras [juuri tuon] tuon summan, ell'ei Kalle olisi häntä siihen yllyttänyt. Sillä ei kukaan muu, kuin hän, voi tietää meillä sen summan olevan.

Vasara: Se on pelkkä sattuma vaan eikä mitään muuta, sillä yhtä vähän Kalle, kuin kukaan muukaan, voi tarkalleen minun asiani tuntea.

Olga: Mutta, pappa, se minua kummastuttaa, mitenkä Kalle saattoi minulle edeltäpäin sanoa, ett'ei minun naimisestani Vanjan kanssa tulekaan mitään.

Anna: Ähäs! Vot siinä sen näet, Heikki. Vot nyt se selviää!

Vasara: Milloinka hän sen on sanonut?

Olga: Tänään juuri.

Anna: Tä... tänään?

Vasara: Tänäänkö? Mutta Kallehan ei ole ollut kotona koko päivänä.

Olga: Kun sie olit Vanjan luona ja mie istuin täällä yksinäni, niin tuli hän tänne sisään ja silloin hän sen sanoi.

Vasara: Mitä? Onko hän jo tullut kotiin?

Anna: Vai on hän kotona? Pasaviikka [Kutsupas] hänet sitte tiliä tekemään! Pasaviikka hänet nyt sitte sanoistaan ja teoistaan otvetshaimaan [vastaamaan], jotta mie saan hänet ajaa niskasta pellolle! Siinä sen nyt näet! Semmoinen se nyt on, semmoinen herjaaja, mashennik [konna]!

Vasara (menee ja huutaa peräovesta:) Kalle, tules vähä tänne!

Kahdeskymmenes viides kohtaus.

Edelliset ja Kalle (perältä).

Vasara: No, Kalle? Mitä tämä merkitsee?

Anna: No, papróobuikka [Koetapas] nyt puolustaa itseäsi, jos osaat!

Kalle: Pyydän anteeksi, että olen ollut näin kauan ilmoittamatta poissa, mutta...

Vasara: Niin. No?

Anna: Mutta mitä? Mutta mitä, a?

Kalle: Tuota... enköhän mie sais' haastatella mestaria kahden kesken?

Anna: Vot tak njet! Ei ollenkaan! Ei mitään koukkuja enää, kultaseni!

Kalle: Koukkuja? Mutta nyt en mie ymmärrä, mitä tämä on?

Vasara: Annahan nyt, mamma, Kallelle e'es suunvuoroa, niin hän kyllä haastaa meidän kaikkienkin kuullen!

Anna: No, no, haasta nyt sitte, jos osaat!

Kalle: Sama se. Jos minua vaaditaan kaikkien kuullen haastamaan, niin haastan...

Anna: Niin juuri, mie vaadin. Eläkä salaakaan mitään...!

Kalle: Eipä mulla mitä salaisuuksia ole. Ja parempihan se on, että kaikki tulee ilmi yht'aikaa.

Anna: Toto onkin, sillä tässä on kyllä vierasmies, joka kaikki todeksi näyttää.

(Osottaa Olga).

Kalle: Olga neiti!

Anna: Niin justiin — Olga!

Olga: Enhän mie mitä, mamma...

Kalle: Mitäs kauheata mie sitten olen tehnyt, Olga neiti? Sanokaa!

Anna: Katsopas sitä sutta lampaan vaatteissa! Arvasinhan mie sen. Mutta spóorippas [väitappäs] nyt, ett'et itse oo sanonut Olgalle, ett'ei hänen naimisestaan tuon herra Kulikovin kanssa tulekaan mitään, hä?

Kalle: Sen myönnän sanoneeni.

Anna: Ähäs! Se on siis totta. A konsa sen tiesit sanoa, niin myönnät kai myöskin käyneesi herra Kulikovia yllyttämässä kontrahdin allekirjoittamista ja neljäkymmenen tuhannen ruplan myötäjäisiä vaatimaan.

Kalle: Tuon kuulen nyt vasta ensi kerran ja teidän omasta suustanne. Ja tuota ette voine, Olga neiti, todistaa minun sanoneeni enkä tehneeni?

Olga: En, Kalle, sitä en ole sanonutkaan.

Vasara: Kuule, mamma, nyt sie taas kiivastut ja syyttä Kallea syytät.

Anna: A missäs hän sitte tänään on ollut? Pústj [Sanokoon] sitte sanoo, missä hän tänään näin kauan on ollut!

Vasara: Niin, Kalle, mitäs sinun poissaolosi oikein merkitsee? Se vaan minun pitikin saada tietää.

Kalle: Mie puhun nyt sitte suuni puhtaaksi. — Nähkääs; jo ensi kerralla, kun tuon herra Kulikovin talossanne näin, näytti hän minusta oikealta veijarilta.

Anna ja Olga (yht'aikaa): Mitä sanot?

Vasara: No?

Kalle: Ja kun mie sitte näin, mikä suhde kehittyi hänen ja Olga neidin välillä, niin ei minun sydämmeni saanut rauhaa. Sillä jos ei matami ja mestari sitä tiedä, niin tietää ainakin Olga neiti vähän, kuinka paljon mie häntä rakastan. Voinpa sanoa, että hänkin minua ennen rakasti, vaikka sitte tuon herra Kulikovin tähden toisellaiseksi muuttui...

Anna ja Vasara (katsovat Olgaan, joka seisoo, silmät maahan luotuina).

Kalle: Niin no. Sama se. Se on hänen oma asiansa. Mutta mie en voinut nähdä hänen suorastaan turmioon joutuvan. Sattumalta, nähkääs, sain tietää tuosta miehestä yhtä ja toista, joka vahvisti luuloni, että hän toden perään onkin veijari.

Vasara: Siinä sen nyt näette.

Anna: Mut voitkos sie sen todeksi näyttää, a?

Kalle: Tänään sain sen tietää varmaan ja siinä syy, miksi olen poikessa ollut. Todeksi ei minun tarvinne näyttää, sillä kohta saatte ehkä sen jo muullakin lailla tietää.

Vasara: Mutta haasta, Kalle! Nyt juuri tarvitsen lisätodisteita.

Kalle: No, koska mestari niin tahtoo. Nähkääs, asianlaita on niin, että herra Kulikov onkin — nainut mies.

Vasara: Mitä sanot?!

Anna: ja Olga (yht'aikaa): Hospodi Boshe moi! Onkos se mah...?!

Kalle: Niin... veijari, joka kosimalla ja suuria myötäjäisiä ennen häitä vaatimalla koettaa pettää nuoria herkkämielisiä tyttöjä ja heidän vanhempiaan. Semmoisia kyllä on.

Vasara: Kas siinä se nyt selviää koko juttu.

Olga: Mutta onko se mahdollista?

Anna: Herra Kulikovista mie en voi sitä uskoa. Vot se ei saata olla totta.

Kalle: Luulette siis minua valehtelijaksi?

Anna: Niin luulenkin.

Vasara: Mitä sie nyt, mamma...

Anna: Mie en sitä usko ennenkuin se toteen näytetään. Ja se ei ole muuta, kuin Olgan ja hänen

sulhasensa herjaamista. Vot shto! [Niin juuri!] Paljasta herjaamista.

Kalle: No, hyvä matami, jos se on sillä lailla, niin olkoon! Mutta tämän jälkeen ei minua enää talossanne tarvittane. Eikä minun sovikaan tänne jäädä.

(Menee perälle).

Kahdeskymmenes kuudes kohtaus.

Anna, Vasara Ja Olga.

Vasara: Mutta mitä sie nyt teet, mamma?! Kuinka voit sie sanoa tuolla lailla?! Olenhan mie jo itse nähnyt, mikä mies tuo herra on.

Anna: Mitäs mie? Enhän mie mitä? Ja mikäs haju se nyt niin vdruk [yht'äkkiä] Kallen nokkaan muka pisti?

Vasara: Mikä?! Vielä tuota kysyt? Kadotan tässä nyt vielä sinun kiukkusi tähden oikean käteni, joka minua niin monta vuotta on uskollisesti palvellut.

Kahdeskymmenes seitsemäs kohtaus.

Edelliset ja Eeva.

Eeva (tulee kirje kädessä): Tässä on mestarille yks' preivi.

Vasara: Keltäs se nyt vielä On?

(Aukasee ja lukee itsekseen).

Eeva: En tiedä. Sen toi taaskin yks' semmoinen kenraali, jolla on punainen lakki päässä.

Anna: Mikä kenraali? Passiljni, kaupungin lähettihän se on. — No, Heikki?

Vasara: Kas nyt. Se on nyt sittenkin totta, mitä Kalle sanoi.

Anna ja Olga: Mitä? Mitä?

Vasara: Tässä on nyt todiste. Tämä kirje on tuon vejarin omalta vaimolta, joka on saapunut Pietariin, saatuaan tiedon miehensä kavaluuksista, ja aikoo panettaa hänet kiinni. Ennenkin on hän jo, tuo mies, tehnyt samallaisen kepposen Kievissä. Ja hänen oikea nimensä onkin Petrov eikä Kulikov, vaikka hän elää väärällä passilla. Täss' on hänen vaimonsa adressi: hän aikoo nyt pyytää meitä kaikkia todistajiksi miestään vastaan. Tuoss' on kirje, — lukekaa!

Anna ja Olga (ottavat kirjeen ja lukevat):

Eeva: Enkö mie sitten sanonut, että kyllä ne nämä osaavat pettää naimiskaupoissakin!

Olga: Jumalan kiitos sitte, pappa...

Vasara: Niin. No, mitäs siihen nyt sanotte? Jumalan kiitos! — Mutta nyt pitää Kalle tänne kutsua. (Huutaa peräovesta): Kalle on hyvä ja tulee vielä tänne.

Kahdeskymmenes kahdeksas kohtaus.

Edelliset ja Kalle (perältä).

Kalle: Mitäh, mestari...?

Vasara: Tässä tuli nyt kirje, joka todistaa ilmoituksesi oikeaksi. Ja minun täytyy siis meidän kaikkien puolesta pyytää sinulta anteeksi kaikesta pahasta.

Kalle: Eihän mulla mitään ole anteeksi annettava.

Anna (joka on tavaillut kirjettä, rutistaa sen ja viskaa vihaisesti nurkkaan).

Vasara: Kyllä. Mamma on hiukan kiivasluontoinen, sen sie hyvin tiedät, vaan ei se ole niin pahoin tarkoitettu, mitä hän sanoo. Sillä hän kyllä aina sanansa ja tekonsa katuu. Eikö niin mammaseni? (Ottaa Annan kainaloonsa ja taputtaa häntä olkapäälle). — Mutta entäs sie, Olgaseni! Kuinkas sie olet Kallea

kohtaan käyttäytyneet? Näin huonosti olet sie palkinnut Kallen rakkauden, jonka suuruus sinua kohtaan tämän tapauksen kautta nyt on tullut ilmi. Mene nyt ja pyydä Kallelta anteeksi ja sopikaa sitte keskenänne niinkuin parhaiten taidatte.

Olga (menee ujosti Kallen luo, joka tarttuu hänen käteensä).

Eeva (Vasaralle): Uskokaa taikka elkää, mestari, mutta sen mie sanon, että kyllä noista (osottaa Olgaan ja Kalleen) kahdesta vielä kerran maailmassa yks' pari tulee. Siltä se näyttää.

Anna: Mutta, Hospodi Bosche moi, mitäs Rouhiaisien matami nyt sanoo?!!

Esirippu alas.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK NAIMISKAUPPA: YKSINÄYTÖKSINEN
HUVINÄYTELMÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™
electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this

work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by

the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.